

Sygn. akt IV KK 272/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 września 2014 r.,
sprawy **S. K.**
skazanego za czyn z art. 158 § 1 k.k.
z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 4 marca 2014 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w J.
z dnia 10 maja 2012 r.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego S. K.**

UZASADNIENIE

S. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w J. z dnia 10 maja 2012 r., w sprawie o sygn. akt ... 768/09, następnie zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt ... 810/13, został skazany za czyn z art. 158 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Od wyroku Sądu Okręgowego w K. kasację wywiódł obrońca z wyboru skazanego – adw. T.W. Skarżący zarzucił rażąco obrazę przepisów postępowania: (pkt 1) art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez zaniechanie uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 10 maja 2012 r., sygn. akt ... 768/09 w sytuacji, w której

sprawie oskarżonego, którego obecność na rozprawie była – z uwagi na tryb zwyczajny – obowiązkowa, rozpoznano pod jego nieobecność, przesłuchując dwoje świadków, ujawniając dowody z dokumentów, pytając o kwestię uzupełnienia przewodu sądowego oraz udzielając głosu stronom, mimo iż wezwania na terminy rozprawy, na których podjęto ww. czynności procesowe, były kierowane na adres, który nigdy nie został przez oskarżonego wskazany jako adres zameldowania, zamieszkania lub do doręczeń; (pkt 2) art. 433 § 1 in fine k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 i art. 42 § 1 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy (przy dokonaniu pewnych korekt) wyroku Sądu I instancji w sytuacji, gdy było to rażąco niesprawiedliwe z uwagi na fakt, iż wyrok ten został wydany przez SSR M. O., co do której – z uwagi na wcześniejsze wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania przeciwko oskarżonemu o to samo przestępstwo A. R. i związaną z tym konieczność dokonania oceny zgromadzonego w dochodzeniu materiału dowodowego – zachodziła okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnianą wątpliwość co do jej bezstronności, która to obraza miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem skutkowałą zaniechaniem jego uchylenia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sprawy Sądowi I instancji.

Skarżący w konkluzji wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i wyroku Sądu I instancji oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w K. w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, dlatego podlega oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza akt przedmiotowej sprawy, dokonana w kontekście wywiedzionych w kasacji zarzutów, dowiodła oczywistej bezzasadności ferowanych tam twierdzeń. Pod stworzonym przez obrońcę pozorem rzekomego zignorowania przez Sąd II instancji ale i Sąd I instancji istotnych dla sprawy uchybień, w tym stanowiących bezwzględną przyczynę odwoławczą, skarżący ujawnił w rzeczy samej bądź to

nieznajomość akt sprawy bądź chęć celowego wprowadzenia w błąd rozstrzygającego Sądu w niniejszym postępowaniu o podawanych okolicznościach.

Odnosząc się zatem do pierwszego ze sformułowanych w kasacji zarzutów, przypomnieć skarżącemu wypada fakty związane z zawiadaniem S. K. o poszczególnych czynnościach procesowych w sprawie. Istotnie – jak zauważył skarżący – S. K. w trakcie pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego podał adres do doręczeń J., ul. Z. ½ (k. 58, t. I, wcześniej k. 49 protokół zatrzymania osoby). Na ten adres była do oskarżonego kierowana korespondencja aż do momentu wystosowania przez ww. pisma z dnia 24 lutego 2011 r. (k. 221, t. II). Wówczas to S. K. zgłosił żądanie do Sądu o kierowanie korespondencji na zmieniony adres: J., ul. S. 8/5 albowiem od marca będzie tam zamieszkiwał z konkubiną i dzieckiem. Wezwanie wystawione 22 lutego 2011 r. na termin rozprawy wyznaczonej na dzień 2 marca zostało wysłane jeszcze na stary adres ul. Z. ½ J. i oskarżony odebrał je osobiście w dniu 24 lutego 2011 r. Na kolejne terminy rozprawy wezwania były kierowane zgodnie z prośbą oskarżonego na ul. S. 8/5, J. (termin rozprawy 12 maj – k. 242, t. II – t. II - nie podjęto w terminie, 30 czerwiec – k. 256, t. II - t. II - nie podjęto w terminie, 28 lipiec – k. 265, t. II - t. II - nie podjęto w terminie, 22 wrzesień – odebrała R. A., 9 listopad – k. 286 - t. II - nie podjęto w terminie, 5 grudnia – k. 298, t. II - t. II - nie podjęto w terminie, 26 stycznia 2012 r. – k. 309 – nie podjęto w terminie, 12 marca – k. 312, t. II - nie podjęto w terminie, 7 maja – k. 320, t. II - nie podjęto w terminie).

Wobec tak przytoczonych okoliczności związanych z zawiadaniem oskarżonego o kolejnych terminach rozprawy nie wytrzymuje krytyki zdziwienie obrońcy co do powodów wysyłania przez Sąd wezwań dla oskarżonego – od maja 2011 r - na adres J., ul S. 8/5. Gdy zaś idzie o podnoszony przez niego argument dotyczący wysłanego na dzień 9 listopada 2011 r. wezwania na nieprawidłowy adres, to wskazać należy, że istotnie jak zauważył obrońca, pierwotnie błędnie wpisany adres został w drodze zakorektrowania poprawiony, ale w taki sposób aby umożliwił jego właściwe odczytanie. Znajdująca się na odwrocie zwrotnego poświadczenia odbioru adnotacja „ podany adres nie istnieje” może sugerować jego błędne odczytanie przez doręczającego. Na rozprawie w dniu 9 listopada 2011 r. (k. 289, t. II) Sąd uznał, że oskarżony został właściwie zawiadomiony o jej terminie, nie

dokonując pogłębionej analizy zwróconej korespondencji. Niewątpliwie był to błąd Sądu, jednakże wobec faktu, iż rozpoznanie sprawy w tym dniu ograniczyło się jedynie do odroczenia rozprawy oraz wykonania dyscyplinujących czynności wobec jednego ze świadków, przedmiotowe niedopatrzenie nie wywarło istotnego wpływu z punktu widzenia procesowych interesów oskarżonego. Kolejne wezwanie na termin rozprawy wyznaczony na dzień 5 grudnia 2011 r. zostało wysłane na błędny adres, J. ul. S. 8/15 (k. 294, t. II) ale i na prawidłowy adres, J. ul. S. 8/5 (k. 298, t. II). Analiza zwróconej korespondencji dla oskarżonego potwierdza, że i tym razem doszło do przeoczenia Sądu, tym razem polegającego na przedwczesnym stwierdzeniu na rozprawie o prawidłowym zawiadomieniu S. K. o terminie wyznaczonym na dzień 5 grudnia 2011 r., w sytuacji braku powzięcia takiej informacji. Stwierdzić jednakże i w tym wypadku należy, że zdiagnozowane niedopatrzenie pozostało ambiwalentne dla interesów oskarżonego skoro na tym terminie rozprawy wydano jedynie zarządzenie o jej odroczeniu oraz wobec faktu późniejszego potwierdzenia ustalonego zdarzenia.

Przechodząc do kolejnego argumentu obrońcy podnieść należy, że jak wynika ze znajdującego się na k. 406, t. III, *oświadczenia o zmianie adresu korespondencji* S. K. z dnia 18 września 2012 r., wniósł on o kierowanie całej korespondencji na adres: J., ul. S. 9. Zdziwienie zatem budzi twierdzenie obrońcy jakoby: *Adres ten nie był jednak nigdy wskazywany jako adres do doręczeń oskarżonego* (str. 4 kasacji). Wobec treści oświadczenia oskarżonego, stwierdzić z całą stanowczością należy, iż postępowanie Sądu w trakcie trwania postępowania międzyinstancyjnego oraz drugoinstancyjnego, gdy idzie o zawiadamianie oskarżonego o terminach rozprawy apelacyjnej na wskazany wyżej adres, było jak najbardziej właściwe.

W przedmiotowej sprawie na żadnym z etapów postępowania nie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu obrońcy, zgodzić się należy w całej rozciągłości ze stanowiskiem prokuratora wyrażonym w odpowiedzi na kasację, że w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z obrazą art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k., co czyni zarzut z pkt 2 kasacji bezzasadnym.

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2010 r. (k. 156, t. I), Sąd Rejonowy w J., na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k., umorzył postępowanie karne wobec współoskarżonego A. R. z uwagi na śmierć tego oskarżonego. Przedmiotowe postanowienie wydała wówczas SSR M. O., sędzia – referent w sprawie ... 768/09. Z tego faktu obrońca wywodzi naruszenie wskazanych w kasacji przepisów. Od razu podnieść należy, że zaprezentowany przez autora zarzutu sposób rozumowania przesłanek wyłączenia sędziego nie zyskuje aprobaty.

Z akt sprawy wynika, że oskarżony zmarł 23 listopada 2009 roku. Zatem zasadnie Sąd po powzięciu wiadomości o zgonie oskarżonego wydał postanowienie o umorzeniu postępowania wobec śmierci oskarżonego A. R. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. ... 147/13, *śmierć oskarżonego stanowi bezwzględną przesłankę procesową skutkującą - z woli ustawodawcy wyrażonej w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. - niedopuszczalnością postępowania karnego. Jej stwierdzenie wymusza bądź to niewszczywanie procesu wobec sprawcy który zmarł, bądź też umorzenie toczącego się postępowania wobec takiej osoby. Proces umarza się zatem w każdym jego stadium, w którym przesłanka ta zaistnieje, także po wydaniu wyroku, ale przed jego uprawomocnienie (Lex 1318414).*

Nie można podzielić stanowiska obrońcy jakoby Sąd I instancji umarzając postępowanie wobec A. R. dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego pod kątem skazania bądź uniewinnienia tego oskarżonego. Jak trafnie przywołał prokurator, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2008 r., sygn. V KK 299/07, podkreślono, że : *w wypadku , gdy materiał dowodowy, na podstawie którego orzeczono w przedmiocie odpowiedzialności karnej jednego ze sprawców czynu, miałby stanowić podstawę dowodową orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności karnej także innego współsprawcy (podżegacza lub pomocnika) tego samego czynu, sędzia, który dokonał oceny dowodów w odniesieniu do jednej z tych osób, powinien być wyłączony od udziału w sprawie dotyczącej pozostałych, z uwagi na istnienie okoliczności, o której mowa w art. 41 § 1 k.p.k.(Lex 531237).*

W przedmiotowej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca. Sędzia M. O. w postanowieniu o umorzeniu postępowania wobec A. R. nie rozstrzygała pod kątem

odpowiedzialności tego oskarżonego, nie przeprowadzała zatem oceny dowodów. Podstawą jej decyzji nie był tylko i wyłącznie odpis skróconego aktu zgonu. Potwierdzony w ten sposób fakt śmierci oskarżonego należał do negatywnych przesłanek procesowych skutkujących bezwzględną koniecznością rozstrzygnięcia w oparciu o art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Zauważyć należy, że obrońca oskarżonego nie wykazał w kasacji by zachodziła okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności Sędziego Sądu Rejonowego w J., a obraza ta miałaby istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Co więcej, z akt sprawy nie wynika aby kiedykolwiek wcześniej na takie wątpliwości wskazywał.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.